

2024-11-29

Kommunstyrelsens
näringslivs- och arbetsutskott

Diarienumr: KS-2024/00880

Svar på remiss: En modern krisreglering för verksamheter på skolområdet

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott beslutar

att avge svar på remiss enligt likalydande yttranden från för- och grundskolenämnden och gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden.

Ärendebeskrivning

Umeå kommun har fått rubricerad remiss för yttrande senast 13 januari 2025.

Stadsledningskontoret i Umeå kommun har inhämtat yttrande från för- och grundskolenämnden och gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden. Båda nämnderna lämnar likalydande förslag till yttrande (se nedan).

Yttrande

Utifrån covid-19 pandemin och erfarenheten som kriget i Ukraina har medfört gällande behov av att tillgodose rätt till utbildning genom fjärr- eller distansundervisning, är det positivt att promemorian tar fasta på att det behövs en modern krisreglering för verksamheter inom skolområdet. Införande av ny förordning och permanenta bestämmelser i skollagen förväntas kunna ge en tydlighet för samtliga skolhuvudmän, vid de kriser som omnämns i förslagen.

Promemorian tar upp fredstida krissituationer och allvarliga störningar av lokal art. Det finns dock önskemål om förtydliganden kring de olika scenarierna som kan uppstå, där förtydliganden kan behövas med exempel på konkreta situationer som avses. Detta utifrån att det finns skolhuvudmän som utifrån verksamhetens storlek och antal skolenheter, däribland också fristående skolhuvudmän med skolenheter i flera olika kommuner, som kan komma att påverkas mer eller mindre av de olika situationerna som nämns i promemorian.

Det finns viss risk för att det uppstår olika tolkningar hos skolhuvudmän i samband med krisens omfattning och vilken "nivå" den uppkomna

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2024/00880

situationen ska bedömas ligga på utifrån en tidsaspekt exempelvis. Därmed kan det vara en fördel att försöka förtydliga skillnaden mellan fredstida krissituation och allvarlig störning av lokal art ytterligare. Även innehåll i den krisplan som samtliga huvudmän åläggs att upprättas kan behöva differentieras beroende på om det handlar om en krissituation eller allvarlig störning av lokal art.

Gällande det informations- och samordningsansvar som föreslås ligga på kommunen fortsatt, behöver erfarenheter från pandemin beaktas. Detta eftersom det innebar ett mycket stort ansvar för kommunen, att såväl kommunicera som samordna komplex information exempelvis från regionens smittskydd, till de fristående skolhuvudmännens verksamheter. Att detta omfattande ansvar ensamt åligger lägeskommunen, skapar inte likvärdiga förutsättningar mellan skolhuvudmän, och är mycket resurskrävande för kommunen. Varpå hänsyn i sådant fall behöver tas i utredning om nationell "skolpengsnorm", där viss avräkning görs i bidrag för det ansvar som åligger en kommun, jämfört med fristående skolhuvudman. I vart fall bör regionens smittskydd kunna ges förutsättningar enligt promemorians förslag, att information direkt ges till de fristående skolhuvudmännen i aktuell kommun.

Förslaget innebär onekligen en ökad administrativ börda för samtliga skolhuvudmän gällande krav på upprättande av krisplan, samt anmälningsförfarande av beslut om fjärr- eller distansundervisning till Skolinspektionen som tillsynsmyndighet. Det är således viktigt att den administrativa bördan tas i beaktande avseende detta, då det också finns annan lagstiftning med ökade administrativa krav på handlingsplaner inom bland annat brottsförebyggande arbete, hot och våld samt brandskyddsarbete inom skolans verksamhet. Önskemål finns därmed om en samlad hantering av krisplaner och tillhörande arbete med årliga revideringar och uppdateringar som för en skolhuvudman och skolenhet innefattar samtliga delar som nämns ovan. Detta utöver all annan dokumentation och handlingsplaner som åligger en skolhuvudman och skolenhet enligt skollagen.

Sammanfattningsvis behöver skolhuvudmän och respektive skolverksamhet ges rimliga förväntningar tidsmässigt att implementera krisplan beroende på aktuell situation enligt promemorians förslag där Skolverket och Länsstyrelserna har en uttalad roll. Därtill erhålla information från Skolinspektionen om vad anmälan om fjärr- eller distansundervisning ska innehålla och att MSB:s information utifrån bemyndiganden i förslaget når både kommunala och fristående skolhuvudmän på likvärdigt sätt.

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2024/00880

Umeå kommun tillstyrker promemorias förslag om en ny förordning vid fredstida krissituationer och höjd beredskap och föreslagna ändringar i skollagen.

Umeå kommun har inga övriga medskick, utöver det som framgått ovan.

Beslutsunderlag

Remissen

För- och grundskolenämndens yttrande

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens yttrande

Beslutet ska skickas till

u.remissvar@regeringskansliet.se

amelie.andersson-schoner@regeringskansliet.se (kopia)

Ange diarienummer U2024/02201 och remissinstansens namn.

Margaretha Alfredsson
stadsdirektör

Tomas Jakobsson
kommunsekreterare